
Purushasukta

పురుషసూక్త

Document Information

Text title : purushasukta

File name : puruSukta.itx

Category : sUkta, veda, svara, upanishhat

Location : doc_veda

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : Rajagopal Iyer

Proofread by : Rajagopal Iyer

Latest update : May 20, 2001

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 3, 2025

sanskritdocuments.org

పురుషసూక్త

అథ పురుషసూక్తమ్ ॥

ఓం తచ్చం యోరావృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ । గాతుం యజ్ఞవతయే । దైవీ
స్వస్తిరస్తు నః ।

స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ । శన్నో అస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదే ।
ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ।

హరిః ఓం ।

ఓం సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ ।

స భూమిం విశ్వతో వృత్వా । అత్యతిష్ఠద్దశాఙ్గులమ్ । ౧

పురుష ఏవేదం సర్వమ్ । యద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్ ।

ఉతామృతత్వస్యేశానః । యదన్నేనాతిరోహతి । ౨

ఏతావానస్య మహిమా । అతో జ్యాయాశ్చ పూరుషః ।

పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని । త్రిపాదస్యామృతం దివి । ౩

త్రిపాదూర్ధ్వ ఉద్దైతురుషః । పాదోఽస్యేహోఽఽభవౌతునః ।

తతో విశ్వజ్యుక్త్రామత్ । సాశనానశనే అభి । ౪

తస్మాద్విరాడజాయత । విరాజో అధి పూరుషః ।

స జాతో అత్యరివ్యత । పశ్చాద్భూమిమథో పురః । ౫

యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞమతన్వత ।

వసన్తో అస్యాసీదాజ్యమ్ । గ్రీష్మ ఇధ్మః శరద్ధపిః । ౬

సప్తాస్యాసన్నరిధయః । త్రిః సప్త సమిధః కృతాః ।

దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానాః । అబద్ధన్నురుషం పశుమ్ । ౭

తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ । పురుషం జాతమగ్రతః ।

తేన దేవా అయజస్త | సాధ్యా ఋషయశ్చ యే | ౮
 తస్మాద్వజ్ఞాత్సర్వహుతః | సంభృతం పృషడాజ్యమ్ |
 పశూన్త్రాశ్చక్రే వాయవాన్ | ఆరణ్యాన్యామ్యాశ్చ యే | ౯
 తస్మాద్వజ్ఞాత్సర్వహుతః | ఋచః సామాని జజ్ఞిరే |
 ఛన్దాసి జజ్ఞిరే తస్మాత్ | యజస్తస్మాదజాయత | ౧౦
 తస్మాదశ్వా అజాయస్త | యే కే చోభయాదతః |
 గావో హ జజ్ఞిరే తస్మాత్ | తస్మాజ్జాతా అజావయః | ౧౧
 యత్పురుషం వ్యదధుః | కతిధా వ్యకల్పయన్ |
 ముఖం కిమస్య కౌ బాహూ | కావూరూ పాదావుచ్యేతే | ౧౨
 బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖమాసీత్ | బాహూ రాజన్యః కృతః |
 ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః | పద్భ్యాశ్చ శూద్రో అజాయత | ౧౩
 చన్ద్రమా మనసో జాతః | చక్షోః సూర్యో అజాయత |
 ముఖాదిన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ | ప్రాణాద్వాయురజాయత | ౧౪
 నాభ్యా ఆసీదన్తరిక్షమ్ | శ్శిరో ద్యౌః సమవర్తత |
 పద్భ్యాం భూమిర్దిశః శ్రోత్రాత్ | తథా లోకాః అకల్పయన్ | ౧౫
 వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తమ్ | ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తు పారే |
 సర్వాణి రూపాణి విచిత్ర్య ధీరః | నామాని కృత్వాఽభివదన్ యదాస్తే | ౧౬
 ధాతా పురస్తాద్యముదాజహార | శక్రః ప్రవిద్వాన్ప్రదిశశ్చతస్రః |
 తమేవం విద్వాన్మృత ఇహ భవతి | నాన్యః పథా అయనాయ విద్యతే | ౧౭
 యజ్ఞేన యజ్ఞమయజస్త దేవాః | తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ |
 తే హ నాకం మహిమానః సచన్తే | యత్ర పూర్వే సాధ్యాః సన్తి దేవాః | ౧౮
 || ఓం నమో నారాయణాయ ||

|| ఉత్తరనారాయణమ్ ||

అద్భ్యః సంభూతః పృథివ్యై రసోచ్చ | విశ్వకర్మణః సమవర్తతాధి |
 తస్య త్వష్టా విదధద్రూపమేతి | తత్పురుషస్య విశ్వమాజానమగ్రే | ౧

వేదాహమేతం పురుషం మహాస్తమ్ | ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ |
 తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి | నాన్యః పథా విద్యతేయనాయ | ౨
 ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః | అజాయమానో బహుధా విజాయతే |
 తస్య ధీరాః పరిజానన్తి యోనిమ్ | మరీచీనాం ప్రదమిచ్ఛన్తి
 వేదసః | ౩

యో దేవేభ్య ఆతపతి | యో దేవానాం పురోహితః |
 పూర్వో యో దేవేభ్యో జాతః | నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే | ౪
 రుచం బ్రాహ్మమ్ జనయన్తః | దేవా అగ్రే తదబ్రువన్ |
 యన్తైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్ | తస్య దేవా అసన్ వశే | ౫
 ప్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్నో | అహారాత్రే పార్శ్వే |
 నక్షత్రాణి రూపమ్ | అశ్వినౌ వ్యాత్తమ్ | ఇష్టమ్ మనిషాణ |
 అముం మనిషాణ | సర్వమ్ మనిషాణ | ౬

ఓం తచ్ఛం యోరావృణీమహే | గాతుం యజ్ఞాయ | గాతుం యజ్ఞపతయే |
 దైవీస్స్వస్తిరస్తు నః |
 స్వస్తిర్మానుషేభ్యః | ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ | శన్నో అస్తు ద్విపదే | శం చతుష్పదే |
 ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః |

Encoded by Rajagopal Iyer rajsand at yahoo.com

Purushasukta

pdf was typeset on March 3, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

